

forstaa, bygger paa Retspraksis her i Landet. Det ligger i Sagens Natur, at det er vanskeligt, maaske umuligt, paa staaende Fod at overse Rækkevidden og Konsekvenserne af det her foreliggende Forslag. Det forekommer mig imidlertid, at det i alt Fald byder noget, som er i høj Grad nyttigt for dansk Om sætning i Udlandet eller dansk Samarbejde med Udlandet, og Forslaget indeholder tillige et Punkt, som ikke er uden Betydning, naar man staar overfor noget nyt, det nemlig, at Overenskomsten vil kunne opsiges til enhver Tid med et Aars Varsel.

Ud fra disse Betragtninger ser jeg i det væsentlige med Sympati paa det foreliggende Forslag, men vil dog finde det rigtigt, at det høje Landsting allerede i Betragtning af de Forhold, der paa forskellig Maade er taget, drøfter Sagen i et Udvalg. Jeg kan paa mit Partis Vegne udtale, at vi er rede til en velvillig Behandling af det foreliggende Forslag.

Martin Olsen: Det foreliggende Forslag er ligesom de fire Konventioner, der foreligger til Ratificering, Skridt hen imod en international Forstaaelse med Hensyn til forskellige Forhold, her specielt vedrørende Handelsforhold. Det forekommer mig naturligt, at man med Glæde maa hilse enhver Bestræbelse fra Regeringers Side, saavel fra vor som fra andre Landes Regering, gaaende ud paa at fremkalde et godt mellemfolkeligt Samkvem; derfor skal jeg paa Forhaand udtale, at vi gerne varmt anbefaler, at man fremmer den Begyndelse, som her er gjort, til en Overenskomst mellem Landene om Afgørelse ad Voldgiftsvejen af Stridigheder vedrørende Handelsoverenskomster. Den højtærede Minister har jo forelagt Sagen her og var stærkt inde paa, at det var en Begyndelse, idet han udtrykte sig saaledes, at sandsynligvis var man endnu ikke saa vidt, at man kunde gaa til en Fastsættelse af mere bestemte Regler, efter som hele Forholdet var saa nyt. Det er fuldkommen rigtigt, der hersker paa dette Omraade fuldstændigt Anarki, idet det tidligere ikke ret vel har været muligt uden meget store Anstrengelser for Forretningsverdenen at faa deres Krav gjort gældende paa behørig Maade ved Henvendelse til andre Lande — i alt Fald kunde det kun ske under meget vanskelige Forhold og med store Udgifter. I saa Henseende skulde dette hjælpe. Det er altsaa et Forsøg, man kan maaske kalde det et spædt, men velment Forsøg, paa at faa indført en Adgang for Forretningsverdenen til at komme til sin Ret gennem en Voldgift, der sammensættes

efter de her angivne Regler. Jeg gør opmærksom paa, at der ikke som ved Forligsnævnet er Tale om et staaende Nævn, men her er Tale om en Voldgift, som dannes i hvert enkelt Tilfælde. Jeg gør ogsaa opmærksom paa, at dette kan have sine Vanskeligheder, at det kan fremkalde Brydninger og Forhaling af Sagen o. s. v. Men det er jo et nyt Forhold, der er Tale om, der skal ske en Begyndelse, og den kan vistnok ikke ske i et mere vidtgaaende Omfang end saaledes, at man siger: Der skal være en Voldgift, og saa maa denne Voldgift sammensættes efter Parternes Villie. Der er ikke fastsat Regler for, hvor mange Medlemmer der skal være, hvorledes Formanden skal vælges, o. s. v., det er det overladt til Parterne selv at afgøre. Der er kun vist med en Pegepind, at ved Voldgift skal disse Spørgsmaal afgøres af de Stater, som har tiltraadt denne Bestemmelse. At een af Parterne kan henvise dertil, giver ogsaa en lettere Adgang, thi skal man vente, indtil begge Parter enes derom, vil det i Regelen være længe; den, som har Uretten paa sin Side, vil helst ikke have Sagen til Voldgift. Og det, som det kommer an paa, er at faa Retten frem; at man gaar forsigtigt til Værks, er kun priseligt. Den Bestemmelse, at Overenskomsten kan opsiges med et Aars Varsel, bevirker jo, at ingen binder sig for Tid og Evighed — man kan komme af med Overenskomsten, hvis den viser sig at være vanskelig at praktisere. Alt er lagt til Rette for at lade denne Ordning arbejde sig videre frem gennem Brugen, og en Gang senere maa Folkeforbundet tage Spørgsmaalet op paa ny og fremkomme med et mere præcist Forslag.

Der findes i Bemærkningerne til Forslaget en Udtalelse, som jeg vil gøre opmærksom paa, ikke fordi den spiller nogen Rolle i denne Forbindelse, med Hensyn til Voldgiftsavgørelse vedrørende Handelsoverenskomster, men fordi den er urigtig. Der er Tale om, hvorvidt Voldgiftskendelser er eksigible eller ikke, og der siges, at „Voldgiftskendelser, afsagte af en Voldgiftsret, efter dansk Ret ikke er umiddelbart eksigible, men at det i hvert enkelt Tilfælde vil være nødvendigt“ at gaa til Domstolene o. s. v. Jeg gør opmærksom paa, at dette ikke er helt korrekt, der er en Voldgiftsret her i Landet, hvis Kendelser er eksigible, nemlig den faste Voldgiftsret; naar denne har ikendt Bod, kan Parterne gaa til Kongens Foged, hvis Boden ikke erlægges.

Jeg skal ikke mindst under Hensyn til, at der af den foregaaende Taler er foreslaaet nedsat et Udvalg, indskrænke mig til disse